



ՀԱՅ



ՍԿԱՈՒՄ

ԿԻՆՍՄՆԵՍՅ ՕՐԿԱՆ Զ. Մ. Ը. Մ.

ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՄ
 ՀԱՅԿԱՆՏԵՆԻ ԲԱՆ, ՔԻ. 26, ՍԻՐԵՃԻ. Գ. ՊՈԼԻՍ
 (Téléph. St. № 2146) H A I S C O U T (ՀԵՌՄ. ՕՐ. 2146)
 ORGANE DES SCOUTS ARMÉNIENS
 ADRESSE. — Khorassandjian Han, 26, Sirkeджи — CONS/PLE
 Քաճենզին Տարիկան 120 զր2:
 Արասանանան 15 ֆր.
 Ամերիկա 1.50 տուրար

Բ. ՏՈՐԻ ԹԻԻ 5 ԶԱՏԸ 5 ԴԶԵՆ. 1 ՕԳՈՏՈՍ 1921



ՅՈՒՆԻՍ ԽՈՒ ՄԵԶՈՐԲԱՆՈՅԱՅԵՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԷՆ

ՊԵՏԸՆ ԲԱՌԵԼԻ ԽՕՄԻԸ

ՍԿԱՈՒՍԱԿԱՆ ՍՈՒՔԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՆԿԱՏԻ ԱՌՆԵԼՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ԿԷՏԵՐ:

Անցապիները սյոցսկ մին ինձմե կոզիւր քա-

նակումի մասին մանրամասնութիւններ եւ կ'ըսէր:
 «Ո՞րն է առհնէն կարեւոր բանը երբ բանա-
 կելու կ'երբանի»:

Պատասխանեցի. — Երբ բանակելու կ'երբաւ
 վերադարձած ասեմնիդ երկու բան պիտի կ'զգիս
 ետեմնիդ:

Ա. ՈԶԻՆԶ. — Առհնէն կարեւոր բանը որ

պիսի կ'ընկերք կը վերադառնա, պիսի չ'է կենաց
որ եւ կ'աղփայտիս կաւ նշան հոն բանակած
ըլլալնից ցուցնող:

Բ. ՉԵՐ ԵՆՈՐՀԱԿԱՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ: Ես
անգամներ շաւր բանակում մը ընկող հաճոյալի
օրեր անցնելէ վերջ, կը մոռնան շնորհակալ ըլլալ
անոնց, որոնք բարի եղան հիւրասիրելու գիրեն:

Գիտե՛ք ինչու համար շատ կարեւոր են այս
երկու պարագաները, որովհետեւ երբ գործադրուի
ուրիշ առթիւ սիրայօժար կ'ընդունուիք եւ նոյն
իսկ հրաւեր կ'ստանաք կրկին բանակելու նոյն տեղ:

Ուրիշ պատճառ մ'ալ, անոնք որոնք կը քերա-
նան այս պարտականութեանց մէջ ճշմարիտ Սկա-
տլանդ չ'են կրնար նկատուիլ. Սկաոտլանդի օրհն-
ներէն մին քե՛ «Սկաոտլանդի քաղաքացի» կ'ստիպու
գիրենք որ շնորհակալութիւն յայտնէ բոլոր ազնու-
ութեանց համար, որ կը տեսնէ որ եւ կ'մեկի:

Կ'ուզեմ որ անկէ սկստու ձեզմէ այս կէտերը
նկատուի անկէ եւ գործադրութեան դէմ: Ես հանդի-
պեցայ բարեկամներու որոնք կ'ըսէին «Մեր գիւղը
եկող Սկաոտլանդի այս ինչ կաւ այնինչ բաները
ըրի եւ այնքան զո՞ն եղայ որ կը ցաւիմ քե ինչո՞ւ
ունեցին չի կրցայ ընել:

Ես ալ Սկաոտլանդի շատերէն նամակներ ստա-
ցայ անկէն ալ պատասխանեցի, բայց միայն երեք
հասկէ շնորհակալութեան երկոց մը առի, մնաց-
եալները՝ իրենց պատասխանը ձեռք բերելէ վերջ
անկէ բան մտոցան: Ասիկայ կ'ըսեմ ոչ քե ես
կ'սպասեմ շնորհակալութեան՝ բայց Սկաոտլանդ
պիսի կ'զիտայ ըսել, «Շնորհակալ եմ»:

.*

ՃԵՄԱՐԻՏ ՍԿՈՒՍԱԿԱՆ

ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նուէր Գում-Գարուի Մասնաճիւղին

Թե՛ս նոր շնորհակալ հետեւեալ բարի ծառա-
յութիւնը, վստահ եմ որ անկէ Սկաոտլանդի պիսի հե-
տաքրոնի, զայն շնորհով իր հիւանդի օրինակ մը:

Օգնական սկաոտլանդի իմ քաղաքում, որ հարաւ.
Ափրիկէն զրկուած է ձեւագործի հանդէսներուն,
9 սարի առաջ իր երկու ոտները կորսնցուցած է
շոգեկաւի վստակի մը պատճառով, հակառակ իր
այս փրկիչական պահապանութեան ֆայտար կը շա-
րունակի իր գործօն ծառայութիւնը եւ վերջերս
կ'արժանանայ փոխ իմ քաղաքի աստիճանին:

Երբ կ'որոշուի 2 ներկայացուցիչ զրկել ձեւ-
ագործի հանդէսներուն, խումբը կ'որոշէ մասնա-
ւոր հանգանակութեամբ մը զրկել իրենց փոխ

իմ քաղաք: Եւ այս առթիւ իրեն երկու մեծնակաւ
ոտներ շնորհ կուտայ:

Թող ապրի՛ այս տեսակ խումբ մը:

ՊԵՏԸՆ ՌԱՌԵԼ

ԵՂՐԱՅՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Գում-Գարուի Մասնաճիւ-
ղին սկաոտլանդներէն մին, ասկէ առաջ թրամուէյի
արկածի մը հետեւ տնքով իր ալ ոտքը կորսն-
ցուցած էր: Մասնաճիւղին սկաոտլանդը հան-
դէս մը սարքելով, հասոյթը, մօտաւորապէս
100 ոսկի, յատկացուցին անոր բժշկական դար-
մանումին, ինչպէս նաև արուեստական ոտքի
մը շինու թեան: Առաքինու թիւն է Գում-Գարուի
սկաոտլանդներուն այս օժանդակութիւնը:



ԻՏԷԱԼԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ (*)

Յաճախ կ'ըսեն, «Իտէալը, բարի փափաք-
ներով և գեղեցիկ ծրագրերով կեանքին բա-
ւարարութիւն չը տար»: Անշուշտ, ան չբաւեր,
բայց անհրաժեշտ է ան, սակայն ինչո՞ւ ներ-
կայիս նկատի չառնուիր:

Չը բաւեր միայն պատերազմի պատրաս-
տուիլ այլ պէտք է պատերազմի ժամանակ լաւ
կուրի: Թնդանօթները ունէ օգտակարութիւն
չեն ունենար, եթէ կարող չենք զանոնք լեցը-
նել որպէս զի գործեն: Նմանապէս մեր սիրան
ալ ունէ օգտակար գործ չարտադրեր եթէ չկրեր
լաւագոյն իտէալներ:

Մարդ, քսան տարեկան եղած ժամանակ
մտադրած բարիքներուն միայն մէկ մասը կ'ի-
րագործէ: Իսկ եթէ ունէ բարիք ընելու գաղա-
փարը չէ ունեցած վստահ եղէք որ անոր կեան-
քը իր անձին, իր ազգին, ու ամբողջ մարդ-
կութեան օգտակարութիւն չունենար: Երբ պա-
տանի մը կը խանդավառուի իր հօրը գեղեցիկ
ու օգտակար պատմութիւններովը, երբ անոր
սիրտը կ'զգածուի ու աչքերը կը թռչուին ազ-
գին համար զոհուող մեծ մարդիկներուն յիշա-
տակով, երբ նա կը մտադրէ իր նախնիքներուն
մաքուր ճամբուն հետեւիլ, երբ նա թռչուն մը
տեսնելով կը մտաւանջուի թէ ինք ինչօ՞ւ թեւեր
չունի օդին մէջ բաժրանալու համար, վստահ

(*) Մասնաւոր կերպով կը յանձնարարենք կարգաւ
այս գրութիւնը: Ծ. Խ.



ՊՈԼՍՈՑ ՀՍ.Յ ՍԿԱՍՍՏԵՆԵՐԸ ԳՎՅԻՇ ՏՍՂԸ ԱՐՇԱԻԻ ՄԻՋՈՑԵՆ

եղէք որ այդ պատանիին մէջ կը ծնի ապագայ հերոս մը:

Տղաք յաճախ շատ պարզ երազներ կ'ունենան: Անոնք ոչ ժամանակը և ոչ ալ կեանքի ուրիշ պայմանները նկատի կ'ունենան բայց կը հասնի որ մը, ուր այդ բոլորը իրականացած են:

«Ես մեծ նախարար մը պիտի ըլլամ» ըսաւ Օքսֆորտի համալսարանի ուսանողներէն մին, ընկերական պտոյտի մը ժամանակ և որ մը այդ ուսանողը՝ Տիգրայէլի, Անգլիոյ առաջին նախարարն էր:

Օ Գօնէլ, իր հայրենիքին ծովեզերքը թափառած ժամանակ, ալիքներուն ձայնին մէջ խառնուած լսեց Իրլանտացիներու լացն ու կոծը և ըսաւ: «Կ'ուզեմ հայրենիքս փրկել» նա յաջողեցաւ սարսափեցնել Անգլիան ու փրկել Իրլանտան:

Այսպիսի օրինակներ խիստ շատ են ամէն ազգի պատմութեան ինչպէս նաև գիտական յառաջդիմութիւններուն մեծ շարքին մէջ: Աւաղ որ մեր մէջ հազուադէպ եղած են այդպիսի լաւագոյն երազներով տագորտողներ: Իսկ ներկայ սերունդը, կարծես ապրելէ ձանձրացած, սկեպտիկ և յուսահատ է: Չուզեր երազներ ունենալ և անոնց իրագործման աշխատիլ, գրազէտ մը ըսած է: «Ներկայ սերունդին այբերուն մէջ բոց չկայ» նիթէ ճիշդ է, պատճառը

այն է որ նա զինքը լուսաւորող և ազնուացրնող իտէալներ չունի: Նա կարծես սկսելէ առաջ յուսալքուած, գործելէ առաջ յոգնած և կրօնուելէ առաջ պարտուած է:

Ո՛չ, սիրելիներ, ունեցէք լաւագոյն երազներն ու իտէալը լուսաւորելու և արդիւնաւորելու համար ձեր երիտասարդութիւնը: Երազեցէք հայրենիքի համար զոհաբերութիւն ընել, և ճշմարտութեան յաղթանակին մասին յոյս ունեցէք: Ի ուրք ազգին յոյսի գարունն էք: Չեր սիրտերուն մէջ սիրոյ և կենսունակութեան աւելի թող հոսի: Պարտականութեան առջև խանդավառուեցէք, Թողոքեցէք ընդհանուրին անտարբերութեան դէմ եթէ կ'ուզէք յաղթականի բաժակով ըմպել կեանքի քաղցրութիւնը: Պղատոն ըսած է «Երազեցէք ու երգեցէք այն մեծ գործերը զոր դուք ապագային պիտի վայելէք»: Ուրեմն սկառտներ, ապրեցէք խաղաղօրէն ձեր ներկայ կեանքին մէջ, ունեցէք լաւագոյն իտէալներ և աշխատեցէք ամէն զոհաբերութեամբ այդ գեղեցիկ երազները իրականացնելու՝ քարձրացնելու համար ձեր անհատականութիւնը, օգտակար ըլլալու Չեր Ազգին ու ամբողջ մարդկութեան:

Թարգմ. ՊՕ.ՊՕ



Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Սկաուտական յանձնախումբի ատենապետ
եւ Թերթիս աշխատակից յայտնի մանկավարժ՝ Տիար
Յովհ. Հինդեանի հետեւեալ Թարգմանութիւնը ջեր
մօրէն կը յանձնարարենք կարգալ՝ ծնողքներու, Որ
Քանոցներու վարիչներուն եւ մասնաւորապէս Ուսու
ցիչներու:

Ծ. Խ.

ՍԿՈՒՏՈՒԹԵԱՆ ԴՍՍՏԻԱՐՈՎՉԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔԸ

Հետեւողութեամբ DEAN RUSSELL Ի

(Նիու Եօրթի Քոլըմպիա Համալսարանի
ՔրօՅեկոն)

Աննախընթացօրէն փոքորկալից այն ժամա-
նակներուն մէջ, ուր դարերու աւանդութիւնները
կը փշրին եւ քաղաքակրթութեան իսկայները կշա-
ղասուելու վրայ են, բոլոր ազգերու հայրենասուր-
ները անձկանօք կը մտածեն թէ ներկայ թո՛ւ ու
թո՛հկն ընկերային ի՛նչ տեսակ կարգ ու սարք դուրս
պիտի ելնէ: Պատաստուիչ. ահա՛ բառը՝ որ բնա-
կանօրէն կը բոխի ամեն շրթունքէ: Այս բառը,
իր գունդիկ առուձովը, կը նշանակէ պատաստուիչ՝
զինու գորութեամբ ինքնապաշտպանութեան դիմելու
համար օտար յարձակումի դեմ. իր բարձր առու-
ձովը, այդ պատաստութիւնը կը ցանկայ մարդկային
բնաւորութիւնը նորոգել, այն քիւ որ անբաւը որ
կայ մարդուն մէջ անձանհարուած մնայ ընդ միշտ:
Գործածուելիք միջոցին մասին կարծիքները որքան
աչ տարբերին իրարմէ, ամենուն աչ իղձք ան է որ
խաղաղութիւն տրեւ աշխարհիս վրայ եւ մարդիկ
բարեացակամ ըլլան իրարու հանդէպ:

Մինչեւ որ մարդիկ իրարու հանդէպ բարեա-
ցակամ չըլլան՝ խաղաղութիւն չի կրնար տրեւ, եւ
բարի չէ այն կամքը որ արդարութիւնը չի յարգել,
սեպհականութեան իրաւունք չընդունիր, կեանքի
սպաննութեան, ազատութեան եւ երջանկութեան
արգելք կ'ըլլայ:

Մեր հայրերը, մեր ազգին հիմնադիրները
ժառանգ թողուցին մեզի՝ մեր հասկցած կերպով
Աստուած պաշտելու իրաւունքը. առուստը ընելու,
սեպհականութիւն դիզելու, հող զնելու եւ անոր
բացարձակ տէրը ըլլալու, մեր դրացիներուն հետ
ամեն տեսակ փոխանակութիւններ ընելու, մեր
անձին տէրը ըլլալու իրաւունքը:

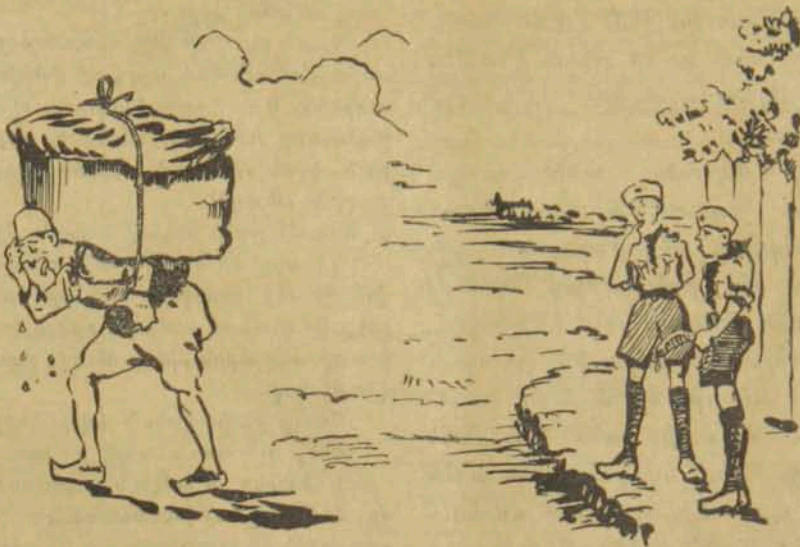
Բայց մեկ դարէ աւելի է որ կամաց կամաց
ստրկացանք թէ իրաւունք ըսուած բանին առիւնչու-
նակ բան մը կայ՝ որ է պատասխանութիւն ըսուածը
թէ՛ սեպհականութեան իրաւունքը կը պատահրէ
ուրիշներուն սեպհականութիւնը յարգելու պատաս-

խանութիւնը, թէ՛ ազատութեան իրաւունքը անբա-
ժան է օրհնիկն հնազանդելու պատասխանութեանն.
Թէ՛ երջանկութիւն վայելելու իրաւունքը կը հրա-
մայէ ուրիշները դժբաղտութեան զերծ պահելու
պատասխանութիւնը, եւ, մեկ բառով, թէ՛ կառա-
վարութեան կողմանէ երաշխաւորուած քաղաքա-
ցիական իրաւունքները ամեն քաղաքացիի վրայ
պատճ կը դնեն ազգասիրական ժառանգութիւն մա-
տուցանելը ե՛րբ եւ ի՛նչ զինով որ պիտի ըլլայ:

Դաստիարակները որոնց զոքսուր գործը ոչ
թէ ուսում ջանքիչ այլ դաստիարակել է, ամեն
անուղղակի եւ յաւելումաւան միջոցներու կը
դիմեն որպէս զի իրենց աշակերտներուն իսկայները
ազնուացրնեն եւ այս հիման վրայ ամուր ունա-
կութիւններով օժտեն զանոնք: Անոնք կ'ուզեն որ
իրենց աշակերտները նախանձախելիք ըլլան ի գրուի
հանելու ու է աղէկ բան որուն ձեռնարկած են,
աշխատութիւն ըլլայ թէ իսպա: Անոնք զիտեն թէ
անձնախոստութիւնը, ինքնախոստութիւնը ուրիշ
կերպով կարելի չէ ձեռք բերել, եւ թէ կեանքին
զեղծակազոյն իսկայներուն վրայ քաղաքացիական
տէր կը տրուի որով որ սղան, միջեւ որ սղան ի՛նքն իսկ
չի կերտէ զանոնք իր նկարագրին մէջ:

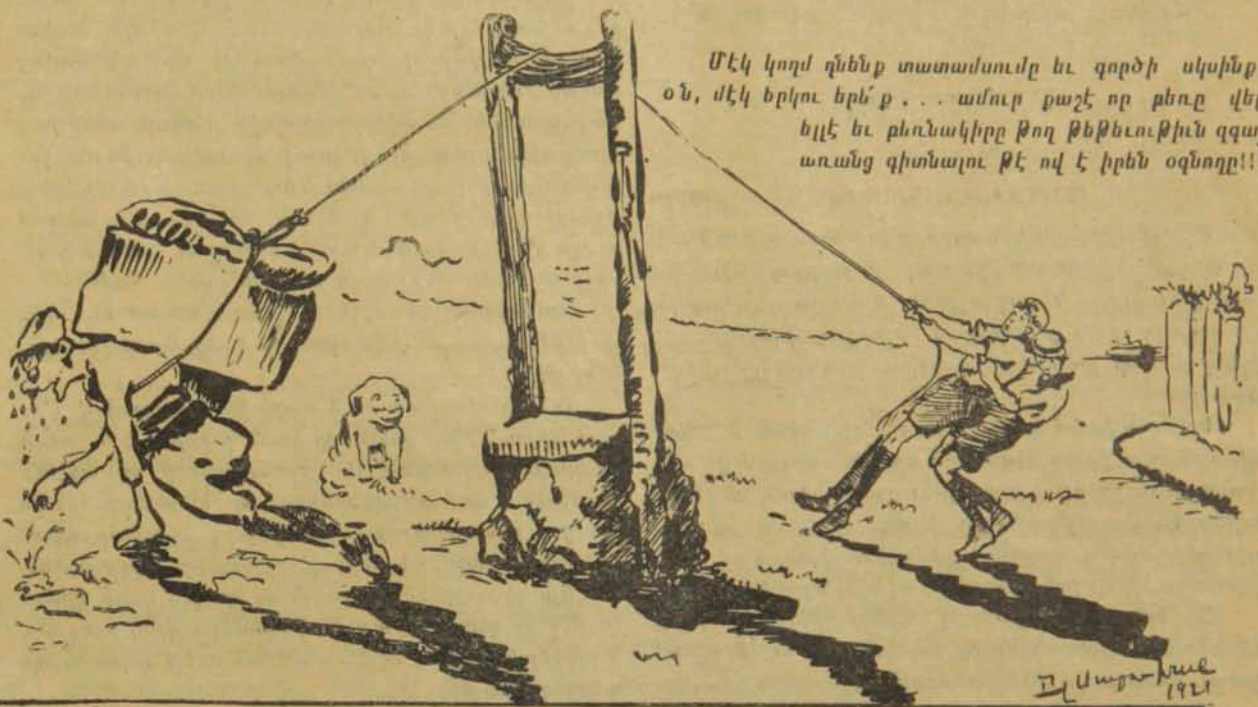
Ահա այս նկատումով է որ կը յայտարարեն
թէ պոյ-սկաուտական ձեռնարկը մեր ժամանակի
ամենէն ուշագրաւ կրթական ձեռնարկն է: Թող
բնապատուը զայն զովի անոր համար որ այս
ձեռնարկը տղան բնութեան ծոցին մէջ կը դնէ.
թո՛ղ բարոյախօսը ներքոյի զայն՝ իր բարոյագիտու-
կան մեծաշոյք օրհնիկներուն համար. թող ստոյգա-
բանը անոր դրուասիրը այ՛ մարմնակրթական
մեթոտներուն համար. թող ձեռնոյք յարգեն զայն՝
որովհետեւ տղան հետու կը կեցընէ յարիք. բայց
դաստիարակին համար՝ այս ձեռնարկը հրաշայի
կարողութիւնը ունի անհասկնալի. անպատասխա-
նասու, անձնաւոյ տղան՝ պարկե՛շտ, վստահելի, ա-
շխարհ պզգիկ քաղաքացիի մը փոխելու: Այն տղան
որ կ'ուզէ յարիչ այս ձեռնարկին, կը զսնէ անոր
մէջ իւր մը աշխատութիւններ որոնք խաղի երեւոյթ
ունին, ընտիր գործեր՝ գորս կարող է զնահասելու,
կենցաղի կանոններ՝ որոնց պատճի հնազանդիչ.
պատասխանաստութիւն հրաւիրող դիրքեր գորս
կարող է գրաւելու երբ ինքզինքը ասակ եւ արժանի
ցոյց տայ անոնց. մեկ բառով, ծրագիր մը որ
պատշաճ է տղու մը բնագոյններուն, եւ մեթոտ մը՝
որ պատշաճ է տղու մը բնաւորութեան:

Հոս տեղը չէ մննելու Պոյ-Սկաուտական ծրա-
գիրը բայց աշխարհիս ամենէն մեծ մանկավարժը
պիտի համարէի ինքզինքն՝ եթէ կարենայի յորինել
դպրոցական ծրագիր մը որ նոյնիսկ ուղղակի



Խեղճ բեռնակիր որբան յոգնած է . . . Ա՛խ, «Գեօք Կ օգնել» իրեն կերպով մը . . .

Մէկ կողմ ղնենք տատամոււրը եւ գործի սկսինք, օն, մէկ երկու երե՛ք . . . ամուր քաշէ որ բեռը վեր ելլէ եւ բեռնակիրը թող թեթեւութիւն զգայ առանց գիտնալու թէ ով է իրեն օգնողը!!!



կերպով կարենար կոչում ընել տղուն հեռաբերու-
 քիւններուն եւ այնքան նպաստակայարմար կերպով
 պատշաճոր չափահասի պիտե՛րուն: Սկսուածական
 ամեն գործ չափահասի մը գործն է մանչու հա-
 սակին վերածուած: Մասշիրը տղուն հեռաբերու-
 քիւններուն կոչում կ'ընէ ոչ նախելառայ անոր
 համար որ տղա մը սանձմունուած է, այլ մասնա-
 տրուակա անոր համար որ տղան կ'ուզէ կատարեալ
 մարդ ըլլալ: Այ՛նք անցուցիկ ցանկը. հողագործու-
 քիւն եւ ձկնորսութիւն, երկաքարագործութիւն եւ
 անտէստը, հիւսնութիւն եւ օրհնագիտութիւն, կաթ-
 նագործութիւն եւ հանգագործութիւն, երաժշտու-

քիւն եւ կապարագործութիւն, հաւաքուծութիւն
 եւ նկարչութիւն, անմիջական օգնութիւն եւ ֆադա-
 ֆախարարութիւն, ազատարարութիւն եւ ուսումն
 բերութեան, նաւորդութիւն եւ արուեստ բանակումի,
 հայրենասիրութիւն եւ խոհարարութիւն, եւ ինչ մը
 ուրիշ գործունեութիւններ որոնք կը պահանջեն
 որոշ գիտութիւն՝ ուղղակի կիրարկելի առօրեայ
 կեանքի մէջ: Այս գործերուն ամեն մէկին տղան
 կը հրապուրուի, ոչ միայն անոր համար որ տղայ է
 եւ կը սիրէ զանոնք ընէ՛ր, այլ նաեւ անոր համար
 որ անոնք այնպիսի գործեր են որոս կատարեալ
 մարդիկ օգտակար կը զտեն: Միեւնոյն պատճառաւ

և որ սխառութիւնը արդարեւ կը պաշտպանէ անարդարին դէմ, ճշմարիտ՝ սուսին դէմ, կ'օգնէ սխարին ևս կռիւնային, և կը սիրէ ու կը փնտռէ կեանքին բուսազոյն բաները: Սխառութեան երդումը կը պարունակէ այս ստիկը:

Սխառութիւնը նպաստակ չունի դպրոցին տեղը բռնելու: Անոր նպաստակն է դպրոցներուն վերացական նրանակազմին բողոքը պակասը շեշտելով՝ նոր մարզերու մեջ փոխադրելով՝ տղան ևս առիթներ սաշով անոր գործածելու խնայակալ, բարոյական և փիլիսոփայական բոլոր իր կարողութիւնները: Անոր առաւելութիւնը ան է որ արտակարգ պիտոյի սխառութիւնը ունի, ամեն սուսինն մտային կարողութիւններու և ընկերային ամեն դասակարգերու կը պաշտպանէ, և անոնց ամենուն նախար իրական պիտի մը կ'ստեղծէ իրենց կրցածը ընկերու:

(Թանգեալը յաջորդով)

Յ. Թ. Լ.

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՕԹԵՐ

Մարդկութիւնը իր զարգացումը հետաքրքրութեան կը պարտի՝ եթէ ըսենք շատ ալ չափազանցութիւն ըրած չենք ըլլար, Գիտող այբերն ու գասող միտքերն են սակայն որոնք բարձրացած են միջակութիւններէ ու իրենց անունը բանդակած դարերու բաղաբանկրթութեան ճակտին:

Երկու աշխարհ կայ մեր առջեւ որ անձամօթ է մեզի կամ շատ քիչեր մեզմէ կը զբաղին անսոցով, անհունօրէն փոքրերու աշխարհը և անհունօրէն մեծերու աշխարհը, Այս աշխարհները իրենց մասնաւոր գիտութիւնները ունին. առաջինը բիւսագիտութիւնը կամ մանրէաբանութիւնը իսկ երկրորդը՝ տիեզերագրութիւնը:

Այս երկու աշխարհէն ալ ծանօթութիւններ պէտք են անշուշտ սխառութիւն մը որ բարձրանալու և բարձրացնելու նշանաբանը ունի իր սրտին մէջ:

Ես պիտի ջանամ ծանօթութիւններ տալ երբեմն այս երկու աշխարհներէն, իմ գիտցածէս և չգիտցածս ալ հաւարելով իւրաքայլիւրի մատչելի չեղող գրքերէ և օտար հանդէսներէ:

Իմ յօդուածներուս շարքը պիտի կազմեն ամփոփ ծանօթութիւններ երկինքէն, երկրէն ու երբեմն ալ մանրէներու աշխարհէն:

1. Գիտաւոր աստղեր

Երկնային երկու երեւոյթներ կան որոնք՝ իրենց տարօրինակ առասպելներովը հասած են մեզի: Մինչեւ այսօր, շատ մը տեղեր, զէնքի պայթիւնով կը դիմաւորեն Լուսնի խաւարումը, կարծելով որ այդ պէտքով պիտի վախճընեն լուսնի առջեւը կեցող սաստանան:

Շատեր կան որոնք աշխարհի կործանումը կը տեսնեն գիտաւոր աստղի մը երեւումին մէջ: Այսպէս երբ այդ աստղը երեւայ անոնք կը սպասեն անոր երկ-

րի զարթուելուն որուն զո՞ պիտի երթայ ամէն բան մարդ անասուն եւն:

Գրեալ ըլլալ որ մեր սխառու եղբայրներէն եւս պատեհութիւն ունենան այդպիսի վատի վայրկեաններ ապապրելու: Մենք այնպիսիներուն պիտի ըսենք թէ երբեք վախնալիք բան չիկայ, անոնք ալ մոլորակներ են միւսներուն նման մի բանի տարբեր յատկութիւններով միայն տարբեր անոնցմէ:

Ահա մի բանի ամփոփ ծանօթութիւններ անոնց վրայ:

Գիտաւոր կը կոչուին այն միգամածային (կազային վիճակի մէջ) աստղերը կամ նոյն իսկ մոլորակները որոնք կը զառնան արեւուն շուրջը և միւս մոլորակներէն կը տարբերին իրենց մեծով, շարժումով և բաղադրութիւնով:

Ասոնք թափառական մոլորակներ են:

Երեք գլխաւոր մասերէ կը բաղկանայ ան:

1. Գորիզը որ ամէնէն լուսաւոր մասն է գլխուն կողմը: 2. Վարքը՝ որ լուսապսակ մը կը կազմէ կորիզին շուրջը եւ՝ 3. Գոչը որ ասոնց ետեւէն երկարող ճերմակութիւնն է և փայլ անզամ չունի:

Սակայն միշտ այսպէս ամբողջ չերեւար ան. Առաջին անգամ, երբ զ'ն արեւէն հեռու է, միայն կորիզը կ'երեւայ իր վարքով, որբան ժամնայ արեւուն կամաց կամաց կ'սկսի երեւալ նաեւ պոչը: Անոր պատճառը կը բացատրուի իր ծուածիւրին դիրքովը: Սակայն անոր բացատրութիւնը մատչելի չըլլալով մեծամասնութեան՝ չեմ ուզեր հոս գրել այդ մասին: Միայն ըսեմ որ անոնք երկու խումբի կը բաժնուին, 1. Անոնք որ մէկ մէկ անգամ միայն կ'երեւին և կ'անհետին անվերջ եւ՝ 2. Անոնք որ որոշ շրջաններ ունին մեզի տեսնելի ըլլալու համար:

Այս երկրորդ տեսակէն 18 հաստ դիտուած են մինչև հիմա որոնց ամէնէն զխաւոր երեք հատը կը զընենք հոս:

Enckeի գիտաւորը որ 3 տարի 30 օր շրջանով կ'երեւի միշտ, Bielaի գիտաւորը որուն շրջանն է 6 տարի 60 օր, Լալէնէն մեծն է Halleyի գիտաւորը որ ամէնէն գեղեցիկն է և 75 տարին անգամ մը կ'երեւայ, 1910ին երեւցաւ այս գիտաւորը ուրեմն յաջորդ երեւումը պիտի հանդիպի 1985ին, 64 տարի վերջ եկողները թող մտածեն:

Այս գիտաւորները ամբողջն ալ հրաշք կազմի վիճակի մէջ կը գտնուին, ուրեմն կազմուելու վրայ եղող աշխարհներ են, որոնց մէջէն կ'երեւան աւելի զօրաւոր լոյս ունեցող աստղերը:

Մինչև վէց պոչ ունեցող գիտաւորներ գիտուած են: Մեծութեան վրայ գաղափար մը տալու համար ըսենք որ 1843ին երեւցող գիտաւոր աստղը 60 միլիոն փարսախս երկայնութիւն ունէր:

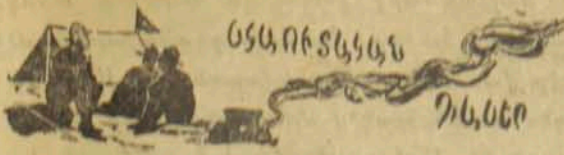
Գիտութեան այս իրողութիւններուն ծանօթանալով պիտի հրանանք անոնց՝ փոխանակ վախնալու, տեսնելով որ անոնք հրաշալիներն են զիրենք ստեղծողին:

Գիտաւորներու մասին այսքանով պիտի զոհանամ այն համոզումով որ աւելին կը պատկանի մասնագիտականին:

Պ. ԱՆԻՄԱԿԱՆ

2/11 Խումբին Վարմիւ Խաչի սխառու





ԽՄԲԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ

Գ. Գ. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա.

Ա. Բ. Շ. Ա. Ի. Ն. Ա. Բ.

Արշար տղաքը ս'լաուտ պատրաստելու ամենագործնական միջոցներէն մին է: Արշարի պահուն տղաքը կը վարժուին, յոգնութեան, համբերութեան, ճարպիկութեան իրերօգնութեան և հնարամտութեան: Արշարները պէտք չէ ըլլան պարզ պտոյտներ այլ անոնց միջոցին խմբապետը պէտք է ջանայ կարելի եղածին չափ շատ գործնական կերպով կատարել քայ սկսուտական ինչ ինչ ծանօթութիւնները:

Արշարի զանազան ձևեր կան որոնք իրենց նպատակով կը տարբերին իրարմէ: Ասոնցմէ կարելի է յիշել հետեւեալները:

1. — Արկածախնդրական արշար. — Որու միջոցին սկսուտները երկերկու հոգինոց խումբերու կը բաժնուին և զանազան ուղղութեամբ ճամբայ կ'ելլեն արկածախնդրութեան համար: Երկու ժամ յետոյ կը վերադառնան և ամէն խումբ կը պատմէ այդ երկու ժամուան միջոցին իր ունեցած արկածները: Խմբապետը կ'որոշէ թէ ո՞րն է լաւագոյնը:

2. — Բարեգործական արշար. — Որու միջոցին սկսուտները դարձեալ պիտի ցրուին և ամէն ոք պիտի ջանայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ բարի գործ մը կատարել, հոգ չէ թէ որքան չնչին ըլլայ ան:

3. — Բնագիտական արշար. — Սոյն արշարներու միջոցին խմբապետը պէտք է ծանօթութիւններ տայ սկսուտներուն ճամբան հանդիպած բոյսերու և կենդանիներու վրայ:

4. — Ընկերական արշար. — Որոնք կը կատարուին ծնողքներու մասնակցութեամբ. լաւ միջոց մըն է ծնողքներուն ծանօթացնելու իրենց զաւակներուն սկսուտական կեանքին հետ:

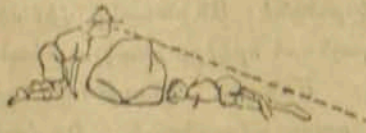
5. — Շինութեան արշար. — Որու միջոցին սկսուտները պէտք է սեւէ բան կառուցանեն զոր օրինակ կամուրջ, սանդուղ, խրճիթ եւն:

6. — Խաղերու արշար. — Որու միջոցին սկսուտները զանազան խաղեր կը խաղան:

7. — Գիշերային արշար. — Արշարներու մէջ ամէնէն աւելի օգտակար ըլլալու կոչուածն է այս: Գիշերային արշարներու համար կարելի է միացնել բոլոր միւս արշարներու յայտագրերը: Ասոնցմէ դուրս խմբապետը պարտի գործնական կերպով սովորեցնել հետախուզութիւն, վրանի կանգնում, դրօշապարզում, կերակուրի պատրաստութիւն, կողմնացուցում, արկածեալի օգնութիւն, գրօշախօսութիւն, պահակներու կազմակերպութիւն և այլն:

Խմբապետ մը պէտք է գիտնայ որ տղոց մտքին մէջ շատ աւելի լաւ կը տպաւորուին արշարի մը միջոցին իր անձամբ կատարածները, քան թէ բազմաթիւ դասախօսութեանց միջոցին տեսականօրէն իր սովորածները:

(Շառուակելի) Ք. Ժ. ՊՅՈՒՆԻ



ՈՒՂՏԸ

Անապատը անբնակելի պիտի դառնար, և զայն լքել հարկ պիտի ըլլար, եթէ բնութիւնը անոր շնորհած չ'ըլլար այնքան տակուն և այնքան ստեղծապէտ խառնուածքով անասուն մը՝ Ուղտը, այնքան հոգը ապերախտ է ու ատու: Ոչ մէկ կենդանի իր կլիմային այնքան ակներև և այնքան բացառիկ լարմարութիւն մը կը ներկայցնէ. — պէտք էր ըսել որ նախախնամութիւնը հոճած է մէկուն յատկութիւնները համաձայնեցնել միւսին յատկութիւններուն հետ: Բնութիւնը ուղտով որ ուղտը բնակի երկրի մը մէջ ուր քիչ անուշ միայն պիտի կրնար գտնել, նիւթը խնայած է անոր ամբողջ յորինուածքին մէջ: Բնութիւնը անոր չ'է տուած եզին, ձիին և փիղին՝ ձեւերուն լեցունութիւնը. սակայն էն անձուկ պէտքին մէջ սահմանափակելով անոր վրայ տեղաօրոս է մտազուրկ երկայն պարանոցի մը ծայրը անականջ գլուխ մը: Սրունքներէն և ազդրերէն է անոնց շարժողութեան անօգուտ բոլոր դնդերները. վերջապէս անոր գօս մարտի նին՝ բնութիւնը շնորհած է միայն կմախքին յարակցելի անհրաժեշտ խողովակները և նեարգախուրձերը (tendon): Ու զայն օժտած է էն կարծր կերակուրները փշրելու զօրաւոր դունջով մը. բայց որպէս զի շատ ուտելիք չսպառէ, անոր ստախօքը նեղացած է, և զայն որոճալու հարկադրած: Ոտքը պարարած է մտակոյտով մը, որ փիղմին վրայ սահելով, և ճազցնե-

լու յատուկ չ'ըլլալով անոր գործածելի կը դարձնէ միայն Արարիայի հողին պէս չոր, հարթ և աւազուտ գետին մը. վերջապէս զայն յայտնապէս ստրկութեան աստիճան տէ՛, անոր մերժելով թշնամիներուն դէմ պայտպանուելու ամէն միջոց: Ան զուրկ ըլլալով ցուլին եղջիւրներէն, ձիուն սմբակէն, փիղին ատամէն և եղնիկին թեթեւաշարժութիւնէն ինչ կրնայ ընել առիծին, վագրին յարձակումներուն դէմ: Նաեւ բնութիւնը անոր տեսակին պահպանումին համար զայն ծածկած է մեծատարած անապատներուն ծոցը, ուր բուսեղէնի սովը ոչ մէկ որս կը քայէ իրեն, և ուրկէ երէի չըզոյութիւնը գիշատիչ անասունները հեռուն կը մղէր: Հարկ եղաւ որ բունակայններուն թուրը մարդը արտաքսէ բնակելի երկիրէն, որպէս զի ուղտը իր ազատութիւնը կորսնցնէ: Ան ընտանի վիճակէն անցած՝ ինչ ապաշնորհ երկրի բնակչութեան միջոցն է դարձած: Մինակը օգնութեան կը հասնի իր տէրերու բոլոր պէտքերուն: Իր կաթը մածունի, պանիրի և կարագի զանազան ձեւերուն տակ կը սնուցանէ արար ընտանիքը. նոյն իսկ յաճախ իր միսը կ'ուտեն: Մորթէն օտնամաններ և կազմածներ կը շինուին, ու մազէն հագուստներ և վրաններ: Իր միջոցով ծանր բեռներ կը փոխադրուի. վերջապէս երբ երկիրը պէտէվիին այնքան թանկագին ձիին խտրը մերժէ, ուղտը իր կաթով կ'օժանդակէ սովին մէջ, իր այնքան առաւելութիւններուն համար առանց զոհողութիւն մը պահանջելու, տարբեր բան որ փուշի կամ օշինդրի քանի մը արմատներ, և արմաւի ճզմուած կորիզներ միայն պէտք ըլլան: Ահա այսպէս է ուղտին կարեւորութիւնը անապատին համար, ուրկէ եթէ զայն հեռացնէին, հարկ պիտի ըլլար հանել ամբողջ բնակչութիւնն ալ, որուն միակ առանցքը ինք է:

Թարգմ. Հ. Պ. Զ.

ՎՈՒՆԷՑ



ԻՆՉՊԷՍ ՄԱՐԶԱՆՔ Կ'ԸՆԵՆ

Բարիգի մօտակայ մէկ գիւղին մէջ կ'ապրէր նշանաւոր փաստաբան մը որ չափազանց կը սիրէր մարմնակրթանքը: Ան տարօրինակ միջոց մը գտած էր, իր յառաջացած տարիքին

մէջ՝ մարմնամարզ ընելու և մարմինը առողջապահելու համար: Իր տան գետնայարկին մէջ ունէր վառելիքայտի շտեմարան մը: Ամէն օր, մասնաւոր վերելակով մը գետնայարկի փայտերը տան էն վերի յարկը կը փոխադրէր, հակառակ գործողութիւնով զանոնք նոյն միջոցով գետնայարկ կը փոխադրէր: Իրեն եղած հարցումներուն պատասխանելով կ'ըսէր թէ այդ առօրեայ շարժումները բոլոր միսերը կը զարգացնէին և իրեն համար միակ միջոցն էր մարմինը առողջ պահելու: Իսկ իր ծառաները զինքը խենթ կը կարծէին:

* Ուրիշ մը տարօրինակ միջոց մը գտած էր մարմնական շարժումներ ընելու: Իր պարտիզպանը, քարեր հաւաքելով անկիւն մը կը դիզէր, ինք սովորութիւն լրած էր ամէն առաւօտ հաւաքուած քարերը սայլակի մը մէջ լեցնելով պարտէզին միւս անկիւնը փոխադրել, իսկ յաջորդ օրը զանոնք իրենց նախորդ տեղը բերել: Ան բահ ու բրիչով կ'աշխատէր և թէև առաջին օրերը իր ձեռքին մէջ ուռեցքներ ունեցաւ, բայց անոնք չուտով անհետացան ու իր ձեռքերը ամէն աշխատութեան կը դիմադրէին: Այս մարդը իր զաւակներուն և բարեկամներուն կը թելադրէր մարմնական շարժումներու օգուտը և կ'ըսէր: «Ձեր առողջութեան համար. լաւագոյն հաշուականները եղէք, առողջութիւնը անգին գանձ մըն է, զոր յաճախ մարդիկ անգիտակցաբար կը վատեն: Սակայն ան այնպիսի դրամագլուխ մըն է զոր միայն մէկ անգամ կարելի է կորսնցնել: Արեւտրական կեանքի մէջ դիւրին է փճացած դիրք մը վերաշինել և թերեւս նախորդէն աւելի լաւ դիրք մը ունենալ, բայց կորսուած առողջութիւն մը, մասամբ միայն կարելի է վերստանալ:



ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՍՎԱՌԻՏՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

Հազիւ եօթնասուն օրերուն կեանք ունի սկաուտական շարժումը հոս և սակայն կրցած է ստեղծել ոգեւորութիւն մը պատանիներու մէջ և լայն համակրութիւն մը հասարակութեանը մէջ: Դժբաղդաբար տնտեսական անձկութիւնը

պատճառ եղած է որ մեր սկառուաները զուրկ մնան տակաւին շատ մը անհրաժեշտ պիտոյքներէ։ Սակայն ոչ ոք յուսահատ է և ամէն սկառու գիտակցութիւնը ունենալով տիրող նիւթական անձկութեան համբերութեամբ և վստահութեամբ կ'սպասէ որ ժամանակը ինքը աստիճանաբար լրացնէ այդ անհրաժեշտութիւնները, հետեւաբար կը ջանայ մարմնացնել իր վրայ սկառուէ մը պահանջուած յատկութիւնները։

Երկար արշաւներ գրեթէ չենք կրցած ունենալ ցարդ պարզ այն պատճառով որ՝ օրերով բացակայութեան չ'են վարժուած տակաւին մեր ծնողները, երկրորդ որ ամբողջ շաբթուան ընթացքին գործի կ'երթան սկառուաները, Նոյնիսկ դպրոցականները, որոնց իսկ բերմամբ երկար արշաւներու յատուկ հարկ եղած գոյքերը չ'են կրնար ամբողջացնել։ Ասոր հակառակ սակայն գրեթէ ամէն կիրակի ամբողջ օրեայ արշաւներ կը կազմակերպենք քաղաքէն դուրս։ Երեք շաբաթ առաջ անոնք ունեցան լեռնային խիստ հաճելի արշաւ մը դէպի Ողիմպոսի բարձունքները։ Իսկ տան և հինգ օրեր առաջ ալ գացինք Պրուսայէն երեք ժամ հեռաւորութեան վրայ գտնուած Գարման-քէոյ, ուր կայ թրքական երկրագործական վարժարանը։ Որքան հաճելի և շինիչ էր այցելել յիշեալ վարժարանին թանգարանը և լապօրաթուարը և գիտական զանազան գործիքներու և անոնց գործածութեանց մասին անոնց ունեցած հետաքրքրութեան գոհացում տալ։ Անոնք տեսան ննձելու, կապելու և կամենելու գործիքները աշխատութեան մէջ, այցելեցին հաւքակը և կենդանիներու պարտէզը։ Իսկ իրենց կէսօրուան ճաշը ըրին յիշեալ պարտէզին մէջ շատուանին շուրջը։ Մնացեալ ժամանակը անցուցին խաղերով ֆութպոլով և օդանաւային կայանի այցելութեամբ։

30 Յուլիս 921

ՊՐՈՒՍԱ

Ս. ԳՈՂԱՍ՝ ՈՒՆԻ



ՄԱՐԶԱՇԱՐԶ

ՏԷՄՍԻ ԵՒ ԳԱՐՐԱՆԹԻԷՒ

ԿՈՓԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄՐՅՈՒՄԸ



Կ'երզնում որ մարդկութիւնը խնդեցած է, վկայ այն համաշխարհային իրարանցումը որ այս կոփամարտութեան մրցումը յառաջ բե-

րաւ բոլոր զասակարգի և կուսակցութեան պատկանողներուն միջեւ։

Սակայն ինչո՞ւ այսքան հետաքրքրութիւն։ Մինչեւ այսօր աշխարհի ախոյեանութեան հազարէ աւելի մրցումներու մէջ ախոյաններ իրարու դէմ պայքարած են։ Ես չեմ յիշեր որ և է մրցում որ ներկայ հետաքրքրութեան մէկ հարիւրերորդը հրաւիրած ըլլայ։ Ուրեմն ըսենք թէ ո՞ւր է այս հանելուկին գաղտնիքը։

Շահամոյութիւնը և շղիլնիզը ձեռք ձեռքի տուած աշխարհը տակն ու վրայ ըրին։ Թէ տ Րիզըրտ անուն շահամոյ մը հարստութիւն մը դիզել ուզեց. ան քիչ դարձով չէր գոհանար. ինքնիրեն ըսաւ. «գործը որքան մեծէն բռնեմ, այնքան պիտի խաբեմ ժողովուրդը և սկսաւ մասնաւոր խոշոր հանդիսավայրի մը շինութեան որ 100,000է աւելի հանդիսատեսներ պիտի կրնար պարունակել։ Այս չէնք չիինուած՝ միջազգային մամուլին միջոցով ինքզինքը և իր գործը բեզլամ ընել սկսաւ. գրեթէ տարի մը առաջուրնէ սկսաւ օտար թղթակիցներու մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհել։ Կներսիլու ներ ունեցաւ, որոնց մէջ թէ լեզուով և թէ կարմիր... տոյարով կրցածին չափ շաղակրատեց և երեւակայեցէք այս տեսակցութիւնները հեռագրով եւրոպական թերթերուն հաղորդուեցան։ Միամիտ ժողովուրդը առանց այս դրամաշորթական նոր... դրութեան էութեան թափանցելու, ամիսներ առաջուրնէ սկսաւ սոյն խնդրով զբաղիլ և «ախ տեսնե՛նք ով պիտի շահի այսքան խօսուած մրցումը» կ'ըսէր։ Փողոցը երբէք չէ՞ք հանդիպած անցորդներու որոնք զսպանակէ մղուածներու նման ամէնքն ալ երկինք կը նային, կարծես թէ... Աստուծոյ դէմքը կը տեսնուի, մինչդեռ իրականին մէջ շարածճիին մէկը ո՞վ գիտէ ինչ նպատակով կ'ուզէ շահագործել բազմազբաղ... անցորդներուն գառնուկի հետաքրքրութիւնը։

Չեմ յուսար որ ուրիշ որ և է մրցում անգամ մըն ալ այսքան իրարանցումի տեղի տայ։ Ներկայ մրցման կազմակերպիչը հասարակութիւնը չպաղեցնելու համար այժմէն իսկ նոր արկածախնդրութիւններ ընելու սկսած է։ Հիմա մտադիր է կազմակերպել Գարբանթիէի և ամերիկացի Կիպրոսի միջեւ աշխարհիս կէս-ծանր ախոյանութեան մրցում մը։ Կ'ըսուի թէ երկու կողմերը այժմէն իսկ համաձայնագրութիւնը ստորագրած են։ Աւելին կայ... ճարպիկ կազմակերպիչը կ'ըսէ թէ եթէ Գարբանթիէ յաղթական ելլէ, ինքը Բարիզի մէջ նոր մրցում

Վր պիտի սարքէ Գարբանթիէ և ամերիկացի ծանր ախոյաններէն մէկուն միջեւ, Բերշիկկ սրահոնի մէջ :

Այս հետաքրքրութեան պատճառներէն երկրորդը Ֆրանսական ազգայնականութիւնն է : Գարբանթիէ եթէ անգլիացի մը ըլլար, այսքան իրարանցում չպիտի ըլլար : Ա. Աէնուս ծանօթ է որ Ֆրանսայի մէջ սորներու և մարմնակերթանքի ի նպատտ մեծ փոփոխական մը կը մըղուի և Գարբանթիէի համալսարհային համբաւը շահագործելով Ֆրանսացիները կարծեցին թէ Ֆրանսացի երիտասարդութեան մէջ պիտի ստեղծէին դէպի սթոր սէր մը, նոյնիսկ Գարբանթիէն եթէ պարտուէր, Ֆրանսացի ամէն երիտասարդ վրէժը լուծելու համար պիտի մարզուէր :

Կարծեմ Ֆրանսացիք մասամբ ալ յաջողեցան իրենց դերին մէջ, սակայն աւաղ որ շատ մը միամիտներ զո՞ գացին... Ահա ամերիկացի ձերականտական մը որ 25 տոլարնոց 50 տոմսակ կը գնէ մրցումէն մէկ քանի շաբաթ առաջ !

Մրցման համառօտ պատմականը ընելէ առաջ, յիշեմ մէկ քանի հետաքրքրական իրողութիւններ : Տէմսի այս մրցումէն շահած է 60,000 անգլիական օսկի, իսկ Գարբանթիէ 40,000 : Կազմակերպիչը թերեւս քառապատիկը շահեցաւ : Կառավարութիւնը իր կարգին մէկ երկու միլիոն տոլար գանձեց : Հանդիսատեսներուն թիւը 90 000ը կ'անցնէր :

Անթել հեռախօսի կայան մը հաստատուած էր Րիկկին ճիշդ քովը. գործիքին հնարիչը հեռախօսի հաղորդիչին մէջէն մրցման շարժումներուն մասին տեղեկութիւններ կուտար և անդին հեռախօսի ընդունարաններու միջոցով ժողովուրդը այդ տեղեկութիւնները կը լսէր : Թատրոններու, հաւաքատեղիներու, նաւերու կամրջակներու և թերթերու խմբագրատան դռներուն առջեւ այդ անթել հեռախօսի ընդունարանները զետեղուած էին և հարիւրաւոր ժողովուրդ լուռ կ'ընկունդէր անձանօթ ձայնին : Նոյնիսկ կարգ մը քաղաքներու մէջ կազմակերպուած էր Տէմսի-Գարբանթիէ կեղծ մրցումներ և հեռաձայնի հետեւելով երկու կոփամարտիկներ ճիշդ նոյն հարուածները կուտային իրարու :

Գարբանթիէի պարտութեան լուրը երեք վայրկեանի մէջ Բարիզ հասաւ անթել հեռագրով : Ամէնէն առաջ Տիյլի Միյլ թերթը այդ լուրը հրատարակեց և մրցման աւարտումէն

զրեթէ 15 վայրկեան վերջ սոյն թերթին առաջին տպագրութիւնը արդէն իսկ սպառած էր : Նոյն թերթին խմբագիրներէն մին մրցումէն չորս վայրկեան վերջ բարիզարնակ Տիկ. Գարբանթիէի ներկայանալով, առաջինը ըլլալով անոր ամուսնոյն պարտութիւնը գուժեց :

Հապա սիւնիւնայի փիլիսոփայ... Ասոնք մասնաւոր արագընթաց շոգենաւերով անմիջապէս ախարհիս չորս կողմերը զրկուեցան և ատոնք իրենց որոշեալ նաւահանգիստները չհասած, ջրասաւառնակներու կողմէ դիմաւորուելով, ղիշիկները իրենց հասցէներուն յանձնուեցան... Մրցման զանազան երեւոյթները լուսանկարելու համար ոչ մէկ օրինաւոր և ապօրինի միջոցէ չխուսափեցան : Օրինակի համար, հակառակ որ նոյն օրուան համար կառավարութեան կողմէ արգիլուեցաւ սաւառնակներու մրցավայրէն 2000 մէթրէ նուազ բարձրութեան մը վրայ թռիչքը, սաւառնակներ մինչեւ 50 մէթր Րիկկին մօտեցան, լուսանկարներ առին ու փախուստ տուին, մինչ ուրիշ սաւառնակներ, որոնց մէջ օդային ոստիկաններ կային, զանոնք հայածեցին թերեւս մինչեւ բանտ իբր օրինազանցներ... :

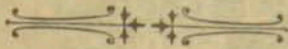
Մրցումը սկսաւ ժամը 3ը 17 վայրկեան անցած : Տէմսի մօտէն կառուելու իր դրութիւնը կիրարկել սկսաւ : Առաջին ռաուլսին վերջաւորութենէն ի վեր Գարբանթիէ իր հակառակորդին հարուածներուն սաստկութիւնը զգաց : Հակառակ ասոր՝ սկիզբները լաւ զընաց : Երկրորդ ռաուլսին Գարբանթիէ նախ ձախով և յետոյ աջով զօրաւոր հարուած մը տուաւ Տէմսիի, որ անոր սաստկութեան տակ ցնցուեցաւ և Ֆրանսացիին աւելի մօտեցաւ, անոր կռուփներէն խուսափելու համար : Եթէ Ֆիզիքսապէս զօրաւոր, հաստամորթ մը եղած չըլլար. պէտք էր որ Տէմսի՝ երկրորդ ռաուլսին պարտուէր : Երրորդ ռաուլսին Գարբանթիէ պաշտպանողական դիրքի մը մէջ մնաց, դէմքէն վիրաւորուած էր և մատերէն մին ալ վընասուած : Չորրորդին երկու անգամ ինկաւ. առաջին անգամուն կրցաւ ինքզինքին գալ, սակայն երկրորդին՝ որոշեալ ժամանակէն աւելի քուն մը քաշեց !!

Չոր սրտի միսթարանք... Գարբանթիէ յետոյ խոստովանեցաւ թէ կեանքին մէջ երբէք Տէմսիի չէր կրնար յաղթել. այնքան զօրաւոր էին անոր հարուածները և մարմինը տոկուն և... հաստը կաշի :

Վերջապէս բիրտ ոյժը յաղթեց և միշտ

պիտի յաղթէ ամէն բանի, օրինակով մենք գիտէինք այս՝ մրցման պէտք չունէինք ասոր ճշմարտութեանը համարողու համար, ինչոր շատերու սուղի նստաւ:

Վ. Ս. ՓՈՓՈԱԶԵԱՆ



Չ Ա Ն Ա Չ Ա Ն Լ ՈՒՐ ԵՐ

ԳԱՐԲԱՆԹԻԷ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԹ. - Գարբանթիէ Սալուս շողենաւով Ֆրանսա մեկնած է: Գարբանթիէի վիճակը շատ լաւ է, իր կոտրած բթամատը քիչ ժամանակէն պիտի աղէկնայ: Ան Ամերիկայէն չի մեկնած մեծ մրցումը կազմակերպող Թէքս Րիզրթի հետ պայմանագրութիւն կնքած է, աշխարհի կէս-ծանր ծանրութեան շաւրիոնութեան համար մրցում մը ընելու Թոմ Կիպպրնօսի հետ և կամ Հանտի Կիպսի հետ: Մրցումը հոկտեմբերին Մէտիսըն Սքուէյր Կառտընի մէջ (Ամերիկա) տեղի պիտի ունենայ:

ՈՒՐԻՇ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ ԵՒՍ. - Ամերիկայի Պօքսին Աթլէթիկ Գիլդը 75,000 տոլար կուտայ Գարբանթիէի եթէ ան մրցի Ֆրանս Մօսան-Պօպ Մաթէն մրցման յաղթողին հետ: Մըրցումը եղած և վերջացած է Պօպի յաղթանակով: Արդեօք Գարբանթիէ պիտի մրցի... սակայն այս գումարները հարկաւ չեն նմանիր 200,000ին:

ՆԻՒՌՄԻ ՆՈՐ ՄԵԿ ԹԱՋԱՂՈՒԹԻԻՆԸ. - Յուլիս 11ին Սթոքհոլմի մէջ ցեխոտ և փոթոր կոտ օդի մը Նիւսմի 3000 մեթրը 8'37"2/5էն կը տարած է:

ՖՐԱՆՍԱԹԻ ՇԱՄԲԻՈՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑՈՒՄ-ՆԵՐԸ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԱՐԴԻԻՆԲՆԵՐԸ ՏՈՒԱՄ ԵՆ. - 100 մէթր. - 1. - Լուէն 11 1/5: 200 մէթր. - 1. - Ժամուա 22 2/5: 400 մէթր. - 1. - Ֆիլոսի 50' 4/5: 800 մէթր. - 1. - Պոսսա 1'56 2/5: 1500 մէթր. - 1. Օտինէ 4'10": 10000 մէթր 1. - Գուլէ 33'58" 3/5: 110 մէթր արգելք. - 1. - Պէռնառ 16": 400 մէթր արգելք. 1. - Աննօտէն 57 4/5: բարձրութիւն. - 1. - Կիյու, 1,80 մէթր. երկայնութիւն. - 1. - Մօսէն 6,61 մէթր: նիզակ. - 1. - Բիգառ 46,93 մէթր: Երկաթ 1. - Բիէռ 13,37 մէթր: Սկաւառակ. - 1. - Պէռանսէ 40,995 մէթր: Չօղով ցատկել - Լակառ 3,60: մառաթօն. 2. - Ռօպէռ 3 ժամ 0 48" 2/5:

ԳԱՐՉԵԱԼ ՆԻՒՌՄԻ. - 9 Յուլիսին Սթօք

հօլմի սրահիոնին մէջ Նիւսմի մէկ մղոնը 4'13" 9/10էն կ'առնէ, արդեօք «Հիլ»ի գլխուն նոր մրցորդ մը ևս կ'աւելնայ:

ՀՈՒԱՆՏԱ-ՍԿՈՎՏԻԱ-ԱՆԳՂԱԹ ԱԹԼԵԹԻԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ. - Սկովտիա 6 կէտով կը յաղթէ Անգլի (3 կէտ) և Հոլանտան (2 կէտ):

100 հարտա Լիւէլ (Ս) 10 2/5րդ: կէս մըրցոն Բօնգֆօռդ (Ս) 1' 59": մէկ մղոն Հիլ (Ա) 4' 24": 120 հար. արգելք, Կապի (Ա) 15' 4/5. 1/4 մղոն Սթիվընսըն (Ս) 53": 4 մղոն Հաթըն (Ա) 21' 52":

ՆԻՒՌՄԻ ՖՐԱՆՍԱԹԻ ՄԵՉ. - «Ռուզվէթ» անուան տակ ամէն տարի տեղի ունեցող մըրցումը մեծ խանդավառութեամբ աւարտեցաւ: Մրցումը (4.827) մէթր էր: Նիւսմիէ զատ կը մասնակցէին երկու անգլիացի, 1 ռուիցերիացի և քանի մը ֆրանսացի: Ինչպէս յայտնի է Նիւսմի երկրորդ շրջանին արգէն կը սկսի առանձին շարունակել ճամբան և երթալէն արագութիւնը կ'աւելցնէ և 80 մէթր տարբերութեամբ Լին կ'ելլէ կտրելով 14' 31"էն կտրելով մրցումին չափանիշը որ Տընիսի կը պատկանէր 14' 57"ով, սակայն տակաւին հետու է աշխարհի ռէքորըն որ 14' 17" 3/5 է և կը պատկանի Շոռպի անգլիացիին, այս ռէքօռը կտրելու համար Նիւսմի պէտք է քովը ունենայ լաւ վազողներ, եթէ իր հայրենակից Քօլնէմայնէն կամ Ժանպուէնի պէս մէկը հետը վազէր այն ատեն ան կրնար շատ դիւրաւ կտրել Շոռպի ռէքօռն ալ: Անգլիացի Հաթթըն որ երկրորդ եկած է իր կարգին մրցման չափանիշը կոտրած է 14' 52" 3/5էն կը տրելով:

Թեթեւ ծանրութեան աշխարհի շամբիոնը Պէննի Լէօնառ պօքսէօրութենէ պիտի քաշուի, անոր հարստութիւնը 100,000 տոլարի կը հասնի (սակայն չի մոռնանք ըսելու որ ան չի քաշուած պիտի մրցի Լիւ Թէնալըռի հետ, որ իր էն մեծ հակառակորդն է, օգոստոսի մէջ):

Աշխարհի պանրաւ ծանրութեան (53 քիլ.) շաւրիոնութեան համար մրցում մը տեղի պիտի ունենայ Ճըռզի Սիթթի մրցավայրին մէջ Բէթիէ Հէոմանի և Ճօէ Լինչի միջեւ:

Պիքմէն Շուէտի ժամ մը վազելու ռէքօռը կտրեց 18 քիլ. 518,50 մէթրը կը տրելով 60 վայրի մէջ աշխարհի ռէքօռը որ Ժան Պուէնի կը պատկանի 19 քիլ. 0,21 մէթր է:

Գ. ԲԷՇԵՇԵԱՆ

ՄԱԳԻԳԻԻՂԻ Լ. Մ. Բ. Մ.Ի ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԻՆ
ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

31 Յուլիս կիրակի օր, Մադրիդի մէջ տեղի ունեցան մասնաճիւղային ողիմպիական մրցումները: Օր. Վերժին ժամկոչեան օրուան թագուհի ընտրուած էր: Բաւական թիւով տեղացիներ ներկայ էին յիշեալ մրցումներուն, ինչպէս նաև տեղւոյն թուրքեւ ֆրանսացի ստիկանապետները, իրենց օգնականներով: Վազ քերու միջոցին ճամբայ հանելու հրաւանը կուտար ֆրանսացի դեր-տեղակալ Մէնկօ: Մրցումները բաւական կանոնաւոր անցան, միայն թէ մարզադաշտը յարձար չէր:

Մրցումները հետեւեալ արդիւնքներ տուին.

50 մէքր վազք. — Ա. Հայկազն Աբէլեան: Բ. Առման Այճեան: Գ. Համբարձում Սարեան: Ժամանակ՝ 7 1/8 երկվ.:

100 մէքր վազք. — Ա. Յարութիւն Փէք մէլեան, Բ. Խնովք Գազանճեան, Գ. Խաչիկ Բլիճեան: Ժամանակ՝ 12 2/5 երկվ.:

400 մէքր վազք. — Ա. Յարութիւն Փէք մէլեան: Բ. Խաչիկ Մինասեան: Գ. Խաչիկ Վարդանեան: Ժամանակ՝ 1 վայրկ. 1 1/8 երկվ.:

800 մէքր վազք. — Ա. Մկրտիչ Կէօթէնեան: Բ. Երուանդ Փափազեան: Գ. Վահրամ Արշաիր: Ժամանակ՝ 2 վայրկ. 29 2/5 երկվ.:

1500 մէքր վազք.—Ա. Հայկազն Աբէլեան: Բ. Յովսէփ Տէօքմէճեան: Գ. Հրանդ Գաղսզեան: Ժամանակ՝ 4 երկվ. 59 1/5 երկվ.:

3000 մէքր վազք.—Ա. Հայկազն Աբէլեան: Բ. Յովհաննէս Սօլաքեան: Ժամանակ՝ 12 վայր. 8 1/5 երկվ.:

Գունն Աեսէլ. — Ա. Հրանտ Յակոբեան: Բ. Քերովբէ Ժպտունի: Գ. Գրիգոր Մինասեան: Հեռաւորութիւն՝ 9 27 1/2 մէթր:

Կնցած բարձր ցատկէլ. — Ա. Քերովբէ Ժըպտունի: Բ. Խաչիկ Վարդանեան: Գ. Մկրտիչ Կէօթէնեան: Բարձրութիւն՝ 1.24 մէթր:

Բարձրաձիւն ցատկէլ. Ա. Քերովբէ Ժըպտունի: Բ. Գէորգ Քաջազնունի: Գ. Համբարձում Սարեան: Բարձրութիւն՝ 1.44 1/2 մէթր:

Կնցած երկայնաձիւն ցատկէլ.— Ա. Յարութիւն Փէքմէլեան: Բ. Մկրտիչ Կէօթէնեան: Գ. Խաչիկ Բլիճեան: Հեռաւորութիւն՝ 2.62 1/2 մէթր:

Երեք քայլ ցատկէլ.— Ա. Քերովբէ Ժպտունի: Բ. Յովհաննէս Սօլաքեան: Գ. Գրիգոր Մինասեան: Հեռաւորութիւն՝ 10,93 մէթր:



26 Յուլիս 1921 Գունէլի Կեդր. Որսանցի Ողիմպիականէն 1500 մէթր վազքի վերջաւորութիւնը կարապետ Բիւփէլեանի կողմէ

Ոյժ առած երկայնաձիւն ցատկէլ. Ա. Յարութիւն Փէքմէլեան: Բ. Գրիգոր Մինասեան: Գ. Յովհաննէս Սօլաքեան: Հեռաւորութիւն՝ 5,335 մէթր:

Սոյն աթլէթիք խաղերէն վերջ տեղի ունեցան փոքրերու դապով հաւկիթ փոխադրելու խաղը:

Ա. Մկրտիչ Մովսէսեան: Բ. Յարութիւն Տէօքմէճեան: Գ. Հրաչեայ Թէլլալեան:

Պարկաշաւ.—Ա. Հրաչեայ Թէլլալեան: Բ. Հրաչեայ Զարդարեան: Գ. Գուրգէն Աւետիսեան:

Կոլիստարսուքիւն.—Յակոբ Կիւմիւշեան և Հրանտ Գազաղեանի միջեւ: Յաղթական ելաւ Յ. Կիւմիւշեան 17 կէտով:

Սկաուտներու կողմէ տեղի ունեցան շուէտակտն և չափական մարզանքներ և բուրգերու կազմութիւն, սկաուտներու և մարզիկներու միջեւ պարանաձգութիւն որուն մէջ սկաուտները յաղթական ելան, որմէ յետոյ Օր. ժամկոչեան բաժնեց մետայները և Պ. Գառլօ Պետրոսեան օրուան շամբիօն Պ. Յարութիւն Բէքմէլեանի սկեզօձ միտայ յը տուաւ:

Լ. ԱԲԵԼԵԱՆ

Յաջորդով կուտանք ծովային տարեկան ընդհանուր մրցումներու տեղեկագիրը:

ՅՈՒԴՊՈԼ

Գուշի 16 Յուլիս 1921

Փորձ մրցում Պէյլէրպէյի և Կեդր. Որբա-
նոցի միջև:

Կէսօրէ վերջ ժամը 5 ին Հայասր փայայի
դաշտին մէջ տեղի ունեցաւ երկու որբանոցներու
Ա. խումբերուն միջև փորձ մրցումը որ վերջա-
ցաւ Օ ի դէմ 2 Կօրով Պէյլէրպէյի յաղթանակով:

Գ. Ճ.

Հ. Մ. Ը. Մ. ՍԱՆՈՒՅՆԵՐ ՊԲՈՒՍԱ

24 Յուլիս 1921

Հէյլէն Մօվային զինուորական խումբի հետ:
Արդիւնք 0 - 3 Կօրով մենք յաղթական:

31 Յուլիս 1921

Յօյն Սկաուտներու խումբի հետ, Բունար
պաշտի մէջ: Արդիւնք 1 - 2 Կօրով մենք յաղթա-
կան:

Մեր աղաքը բոլորովին զուրկ էին ֆուդայօյի
յատուկ հագուստէ և կօշիկէ նոյն իսկ մէկ քա-
նիններն ալ եւսկիով կը մասնակցէին խաղին:

Յառաջիկային պիտի մրցինք Յօյն և Թուրք
խումբերու հետ:

Ս ԳՈՂԱՐՈՒՆԵ

ԵՐԵԿՈՅԹ

Ռուսնոյ, 26 Յուլիս 1921

Յունիս 25ին գիշերը տեղի ունեցաւ գրա-
կան և մարմնամարզական երեկոյթ Ռուսնոյքի
Հ. Մ. Ը. Մ. Մասնաճիւղի սկաուտներու
կողմէ:

Երեկոյթը տրուեցաւ ի նպաստ Մասնա-
ճիւղիս մէջ գտնուած աղքատ սկաուտներուն
համազգեստի շինութեան համար: Սրահը լե-
ցուն էր և սկաուտները կը հսկէին կարգապա-
հութեան: Եղան Միութեանս ոգիին յարմար
արտասանութիւններ և խմբերգ: Տեղի ունե-
ցան մարզական, շուէտական, աղատ շարժում-
ներ և բուրգերու խաղեր, որոնք լաւ տպաւո-
րութիւն թողուցին ներկաներու վրայ:

Երեկոյթը աւարտելէն վերջ ներկաները շը-
նորհաւորեցին վարչութեանս անդամները և
խմբապետները:

Մ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՆ



ԿԵՐՐՈՆԻ ԳՐԱՄԵՆԱԿԵՆ



ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ա. Մասնաճիւղս շնորհակալութեամբ ստացած է
Պր. Պր. Ն. Արապեան եղբայրներէն 10 սպի որբ սկա-
ուտներու զգեստի շինութեան համար իրենց հօրը մահ-
ուան առթիւ:

Բ. Շնորհակալութիւն Տօրթ. Մութաֆեանի որ՝ մեր
սկաուտները բժշկ. քննութենէ անցուցած է. նոյնպէս
Տօրթ. Օ. Կօրիկեանի ինչպէս երկու տարիէ ի վեր եւ
այս տարի եւս Ողիմպիականի մասնակցող անդամները
քննած եւ օգտակար դիտողութիւններ բրած է. նոյնպէս
խորին շնորհակալութիւն Տօրթ. Հայրոյ Հայրապետեանի
որ՝ Հալբիի բանակումին մեր սկաուտներուն միոյն հի-
ւանդութեանը զիշերանց պէտք եղած հոգածութիւնը չէ
զրացած:

Յարգանքներով

Հ. Մ. Ը. Մ. Բերա-Շիշլի Մասնաճիւղի Վարչութիւն
Ասենադպիր Ասենապետ

Յ. ԹԻԹԻԻՆՆՃԵԱՆ Լ. ՃԿՆԱԻՈՐԵԱՆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պ. Պարոյր մէկ տարուան համար Հայ սկաուտ կը
նուիրէ Գուշի Կեդր. Որբանոցէն, Միջորբանոցին մըր-
ցումներուն մէջ շամբիսն Պ. Սուրէն Պ. Աւագեանին:

ՅԱԻԱԿՅԱԿԱՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. Կեդրոնի Վարչութիւնը եւ խմբաչում-
թիւնս իրենց ցաւակալութիւնը կը յամենն Կեդրոնիս հա-
մարակալ Օր Հերմիէ Ռուսեանի իր մօր Այրի Տիկին
Ռուսեանի Մա՞ուան առթիւ:

ՍՏՍՏԱՆՔ

ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻ Եարաթաթերթի թիւ 44ը, հասցէ
Պայպը Հաուզ, Սթամպուլ:

ԵՐԿԱՄԵԱՑ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Հ Գ. Խաչի Կեդր. Վար-
չութեան ընդարձակ եւ պատկերազարդ:

ՀԱՅ ԿԻՆ Կիսամսեայ հանդէս թիւ 18, Բ. տարի
հասցէ Boite Postale M. 192 Poste Ottoman, Pera-Cons-
tantinople.

ՊԱՐՄԱՆ ՀԱՅ ԲՈՒԺԱԿ 5-6 միացեալ թիւերը, Բ.
տարի, Հասցէ 103-113 թիւ Բերա, Մեծ Փողոց:

ՊԱՏՐԱՍՏ Օրկան Իզմիտի Հայ սկաուտներուն, Բա-
ցառիկ թիւ պատկերազարդ Ա Տարի թիւ 22, գին 5
զրշ, կը ծախուի Ֆմեր գրասենեակը, Հասցէ Bakrdjian
Fséres Smyrne.



2000
ԵՂՈՆ
ԱՍՏՐԻԿԱՅԻ ԿԵՐՔԵՆ
ՀԵՂ. ԵՄԻԼԻՕ ՍԱԼԳԱՐԻ

Պատկերագրեց՝ Ա. ՍԱԼԳԱՐԻԱՆ

Հեղ. EMILIO SALGARI(*)

Իսպ. Քարգմ. Լ. ՅԱԿՈԲՍՍ ԲՈՒՊԸՆԵՐԵԱՆ

1869ին, նոյեմբեր 20ի գիշերը, մինչդեռ տեղատարափ անձրևը կը շառաչէր տանիքներուն վրայէն ու փողոցներուն մէջէն, ցրտագին, կատուած հովը կը սուլէր՝ ծառերու տերեւածերի ճիւղերուն մէջէն, մինչև վիզը տղամթաթաս կորովի ձի մը, երկայն ֆառապիսով գինուած հեծեալով մը սրարշաւ Մանֆորտովի աւանը կը մտնէր։ Սա՛ պզտիկ, անկարելոր գիւղաքաղաք մըն էր՝ Հիւս։ Ամերիկայի Քենտուքի նահանգին մէջ։

Թէ որ բնակիչներէն մէկը՝ այդ ժամուն և այդ սուկայի օգով, այդ մարդուն գիւղի փողոցներէն սուրալը տեսնէր, սարսափահար ներս քաշուելով պատուհանները ու դուռը պինդ պիտի փակէր, այս չարագուշակ սուր հանդակին չհանդիպելու համար։

Ճիւղերը՝ իր բարձր հասակովը, խոշոր գլխարկովը, որուն վրայ փետուր մը կար, իր լայն ուսանցով, ճիւղերի մեծ կոշիկներով, ու հրացանովը առաջին անգամ տեսնողին վրայ սարսափ պիտի ազդէր։ Սակայն գինք մտնէ տեսնողը պիտի ապահովուար։ Այդ մարդը՝ ունէր

համարձակ, վստահութիւն ներշնչող, համակրելի դէմք մը, լայն բարձր ձակատ մը մելամաղձիկ գեղեցիկ սև աչքեր՝ խոշոր թանձր յոնքերով. ուղիղ քիթ, նուրբ շրթունքներ՝ սոււերացած աղերիկ ընկաղքով քիչ մը։

Երբ ձին հասաւ աւանի առաջին տուններուն առջև, հեծեալը որ ուշաչրութեալք աջ ու ձախ կը նայէր՝ իրն թէ մէկը փնտռէր, ի սթեց ձեռքը սեւ թուշեայ բաճկոնին մէկ ներքին գրպանը, ու գեղեցիկ ոսկիէ ժամացոյց մը հանեց։

— Կէս դիշեր է, ըսաւ, զայն աչքերուն մտեցնելով, Այսպիսի մթաթեամբ կարելի պիտի չըլլայ դուռը գտնել. բայց, կը յիշե՛մ, պէտք է որ զմուսուած ջրաբաղ մը ըլլայ։

Իսթեց ձին, որ խորունկ վրնջիւն մը արձակեց ու սուրբով անցաւ աւանէն, և կեցաւ խարխուլ տնակի մը առջև։

— Ահաւասիկ ջրաբաղը, մըմուց մարդը։
Ձիէն վար իջաւ, երկաթէ վանդակի ձողին կապեց ու երեք անգամ զարկաւ դրան, որուն ճեղքերէն լոյսի ձուղազայթներ կը սպողէին։

— Ո՞վ է, ներսէն ձայն մը պոռաց։
— ձն Վէպեր երկրաչափը, պատասխանեց ճիւղերը։ Անմիջապէս շիզը ճռնչեց, դուռը բացուեցաւ, ու մարդ մը երեւցաւ լապտերի ձեռքին։

Մարդը երեսուն տարեկան չկար։ Միջահասակ, բաց յաղթանդամ խառնածին մըն էր, թխագոյն, վառվառուն, խոլացի՝ մեծ աչքերով, խոշոր բայց ոչ ուռած շրթունքներով. քիթը քիչ մը տափակ, խափշիկներուն պէս սեպաձև գուռկ մազերով, Զգեստը քիչ տարբերութիւն ունէր արեւմտակողմի արօտավայրերու որորդներու հագուածէն. կը կէր՝ կապոյտ ժապաւէտ։

(*) Էմիլիօ Սալգարի — Իտալացի ժիւլ վեռնիկն — այս երկը կը հրատարակենք գիտական օգտակարութիւն մը ընծայելու համար հայ խոլագրիւններուն (Սկաւա) մասնաւորապէս, և հաճելի և հետաքրքրական ժամանց մը պատրաստելու ընթացողներուն։ Սալգարի ապրեցաւ ժիւ. դարուն վերջերը դպրոցականներու համար գրեց յոյր երկերը, Իտալիոյ երեսասարդութիւնը ասեն մը ծափահարեց զինք. խանդավառութեամբ ձեռք ձեռք խլեցին անոր հետերները։ Ան՝ պատանոյն համար ապրեցաւ. ափսոս որ յրուստ կեանք մը անցուց լիառութեան մէջ ու զուակները սքանչանելի լիարեանալու վիշտովը դառնացած, դժբախտ կը մննէր։

Ե. թ.

նով զարգարուած մոխրագոյն բաճկոնակ մը՝ մէջքին վրայ լայն գօտիով մը սղմուած, եղնիկի մորթէ շինուած տափառ, և աղուէսի մորթէ գտակ մը:

— Դո՛ւք էք, Տէր, պոռայ ան՝ լայտերին լոյսը ուղղելով ճարտարապետին վրայ: Աէի կարծեր զձեզ տեսնել այսպիսի ահաւոր գեղեցուան մէջ:

— Անձրեւէն ու հողէն վախ չունիմ, Պարթըն, պատասխանեց ձիաորդը: Նախկէ առածիս պէս՝ նետուեցայ ձիուն վրայ, քառասորսի մեկնեցայ: Ի՞նչ կ'ուզէիր:

— Նախ ներս մտիր, Պ. ձօն:



... Դուռը բացուեցաւ ու մտող մը երեցաւ լայպեր ի ձեռնին:

Ճարտարապետը ու Պարթըն ներս մտան: Խեղճուկ խուցի մը մէջ էին, որ լուսաւորուած էր օճախին մէջ ճարճատող խարոյկէ մը կախին երեք չորս հաս խախուտ աթուռներ, սեղան մը, քանի մը թամբեր, ձիու կազմած, տակէն կախուած մի քանի հրացաններ, bowick-nife կոչուած գորհուրելի երկու երեք գանակներ, եղջիւրներ՝ անշուշտ վառօղակից, ու չորնալու համար փուռած եղնիկի և արջու մորթեր:

Պարթըն՝ վիսօքի շէշ մը բացաւ, գաւօթ մը լեցուց ու տուաւ երկրաչափին:

— Խմեցէք, Պ. ձօն, ընտիր տեսակէն է: Ու հի մայ ըսէք ինձ, ձեր ձին կարո՞ղ է վեց մղոն ևս քառասունքակ վազել:

— Ինչո՞ւ կ'ընես այս հարցումը: Ըսաւ Պ. ձօն:

— Պէտք ենք անմիջապէս մեկնել:

— Արդեօք արջու մը հետքեր՞ գտար: Դուն միշտ այն ատեն զիս կը յիշես, երբոր հրացանի լաւ հարուածի մը պէտք ըլլայ:

— Պ. ձօն, որսի երթալու խնդիր չկայ: պիտի երթանք գտնելու մահամերձ մարդ մը որ կը փափագի ձեզի հետ խօսիլ:

— Մահամերձ մը. ո՞վ է ան:

— Երթալու ատեն կ'ըսեմ:

Ճարտարապետը պարպեց դաւաթը և սաքի ելաւ:

— Մեկնի՛նք:

Պարթըն դուր մը ջուր նետեց կրակին վրայ, ուսընդանաւթ կախեց վառօղակից եղջիւր մը ու մէկ տողակ գնտուկներ, և պատէն վար առաւ հրացանը:

— Զի մը ունի՞ս քեզի համար, հարցուց ճարտարապետը:

— Աւնիմ, զամբիկս: Երթանք Պ. ձօն:

Տեսկէն դուրս ելան: Որսորդը դուռը կղպեց ու դէպի բացօդեայ երդիկի մը տակ գնաց, ուր մարգագետնի գեղեցիկ ձի մը կազմ ու պատրաստ կը սպասէր:

— Քառասորս՞ի պոռայ ան արագօրէն ցատկելով թամբին վրայ:

Ուժգին խթանուած երկու ձիերը, քառարշու մեկնեցան, Մանֆորտովի աջակողմը թողլով:

Դիշերը միշտ զարհուրելի էր ու սաստիկ մութ: Յաւատ, ուժգին հողը կ'առաջօրէն կը սուլէր կաղնիի, փեղանի և գղփիի ճիւղերու մէջէն՝ գանձառատանելով ու քախքախքելով և անձրեւը առաջուանէն դեռ աւելի սաստիկ կը շարունակէր: Տեղեղներ ձեւացնելով ակօսներուն մէջ: Ոչ մէկ տեղ մարդ կ'երեւար, ոչ մէկ տան մէջ լոյս կը փայլէր:

— Ո՞ւր կը տանիս զիս, հարցուց ճարտարապետը, բաւական երթալէն յետոյ, իր քովէն արշաւող ընկերոջ:

— Լողեղարքի մը քով, որուն միշտ լայնօրէն նպաստեցիք: Վերջապէս՝ հնդիկ Սոօքիին մօտը:

— Ի՞նչ, Սոօքի հոգեվարք...:

— Այո՛, ու կը վախեմ որ վաղուան արեւը չտեսնէ:

— Ի՞նչ բան պատահած է հարցուց յուզուած:

Քանի մը խօսքով պիտի պատմեմ ձեզ: Խեղճ Սոօքի՛ տասնուհինգ օր առաջ ոնտառին մէջ վայրի աքաղաղ մը զարկած իր հիւզակը կը դառնար, յանկարծ ծառի մը ետին պահուրտած երեք մարդիկ կրակ կ'ընեն անոր վրան, ու հազիւ թէ կը տեսնեն անոր գետնին ինչալը, տակին դուռը կը տապալեն և ունեցած չունեցածը կը կողպտեն:

— Ո՞ւր տեղէն զարնուած է:

— ձիշէ կուրծքէն երկու գնտակով, լուրը առածիս պէս վազեցի ու խնամեցի զինքը: բայց այս առտու վերջին վիճակը այնչափ ծանրացաւ որ, ինչպէս ձեզ ըսի, կը վախեմ, Սոօքի վաղուան արեւը չտեսնէ:

— Որո՞նք են մարդասպանները:

— Երեքն ալ կը ճանչնամ: Մին ձերմակ ցեղէ է, քարնտ անուով մէկը, միւս երկուքը մարդագետնի դէտեր են:

— Ո՞ւր են հի՛այ անոնք:

— Անտարակոյս Միսիսիին անցած և արեւմուտքի ընդարձակ մարդերուն մէջ ապաստանած պիտի ըլլին: Բայց, կ'երդնում ձեզ, որ գանձա պիտի գտնեմ և շատ շուտ:

— Դիտում ունի՞ս վերադառնալու մեծ մարդագետնիներուն:

— Այլեւս որս չկայ Քէնդուքիի մէջ Պ. ձօն:

— Միևնակ ես հիմայ:

— Ո՞չ, միշտ միասին եմ: Օ՛ր Բոնորի և Մորկանի հետ:

— Ընկերներդ Սոօքիին քօլն են:

— Ձեմ կարծեր, Այս առտու ըսին ինձ թէ՛ կ'ուզէին անտառ մը երթալ ուր արջու հետքեր գտեր են եղեր:

— Դիտե՛ս, ինչո՞ւ համար Սոօքի կ'ուզէ զիս տեսնել:

— Զեզի հետ տեսնուելու համար, ինչպէս որ ըսի :
— Ինչպէս Ամօքի, միմուսայ շարտարապետաց, Պարթըն
անապարհենք :

Անտառան ժամը մէկին, երկու միասորները, կրին
գետին, որ Սհո գետը կը թափի, աչ-եզերքէն բուս-
կան ասեն մը երթալէն ետք, թանձրատերեւ կաղնի-
ներու խիտ տնտառի մը մէջ նետուեցան, հազիւ ան-
տանելի արահետի մը հետեւելով :

Հաս չէր անձրելէք, բայց այնչափ մութ կ'ընէր որ
երեք քայլ անդին բան չէր տեսնուեր, և հովը այնպէս
մը կը մտնէր, որ կարծես բոլոր անտառը վայրի գա-
զաններով լի էր :

Ժամը երկու քին, Պարթըն, որ խամբան ըսյց կու-
տար, յանկարծ գէպի արեւելք դարձաւ, ու յետոյ ե-
րեք կամ չորս հարիւր մէքր վազելէն, կեցաւ հրազանի
մը առջիւ որուն պատահանները լուսաւորուած էին :

— Դե՛տի՛ն, Գ. ձօն, ըսաւ Պարթըն թամբէն ցտու-
կելով :

Ներքայտիքը հուզանդեցաւ և ուզուեցաւ դէպի
տնակ՝ ընկերքը թողալով միտն ինտաճըն :

Պատաւ թխմամբ կին մը զինք պիմաւորեց :

— Աչ-հազեր երկրայտի՛ն էք դուք, ըսաւ պատաւը :

— Այո՛, Ամօքի կը քնանա՛յ :

— Ո՛չ պարտն :

— Ի՛նչպէս է :

— Ե՛ս ա գէշ, չեմ կարծեր որ չորս ժամ ասորի :

Ներքայտիքը հրազանը ժառաւ : Ան գտնուեցաւ ուզ-
անկին սեւեւակի մը մէջ որ իւզէ կանթեղով մը լուս-
աւորուած ու շարտարանց ինքնուկ կահուարուած էր :
Մէջտեղը կար սեզան մը շուրջը մի քանի նստարան,
ներք, պատէն կահուած հրազաններ, հոգեպան կացին-
ներ, գանակներ, վայրի եզան եզիւրներ, մարիներ,
վառսպամաններ, անկին մը խառն ի խառն տեսուած
զգեսաններ, և խոր՝ անկողին մը որուն մէջ կը հանչէր՝
նիհար, կարմրամարթ, բաւական երկայն ու գեւ սև
մազերով ձերուկ մը :

Ներքայտիքը՝ կանց անաւ, կարեկցաբար դիտեց
վայրիկան մը վերջին բազէներուն մէջ գտնուող այդ
դժբախտը, ու յետոյ մտանցաւ անկողինին :

— Ամօքի՛, ինչպէ՛ս բարեկամս, ըսաւ անոր յուզուած
շայնով :

Հնդիկը՝ այդ շայնը լսելով, կէս մարած աչքերը
բացաւ : Քիչ մ'ըբաւ ու կամաց մը նստեցաւ :

— Դե՛ւք, բացազանչեց ան, ու դուարթ ճառագայթ
մը ոպեւորեցին անոր աչքերը : Իմ սպիտակամարթ եզ-
բայրս միշտ բարեպար է :

— Ի՛նչպէս ես, բարեկամս :

Հնդիկը ժպտիլ ջանաց, բայց ի զուր :

— Մե՛ծ Ոգին զեւ կը կանչէ, ըսաւ յետոյ իր պատ
շայնով մը :

— Մի՛ յուսահատեր, սիրելի Ամօքի, ըսաւ Գ. ձօն՝
զարտալից սեզմելով հոգեվարքին ձեռքը որ իրեն կ'եր-
կըներար :

— Գը զգամ որ կեանքս... կը մարի, սպիտակ եզ-
բայրս... Մ՛հ, բայց հնդիկ մը մահուանէ՛ երկիւզ չու-

նի... Միտնի թէ կը վարնուի թողու... այս տնակը
տեսնեց երբէք զմեզ տեսնելու, և...

Ընդհատեց իտքը, գլուխը ետեց իրքեւ թէ յիշ-
գուցիւնը անտեսելու համար, ու նորէն անկողնի վրայ
շտկուելէն ետք, անելի ակար շայնով շարտարանց :

— Իմ սպիտակ եզբայրս... միշտ բարեպար գտնուե-
ցաւ իր կարմրամարթ եզբայրներուն հանդէպ և...
միշտ առատաձեռն ոգնելու... սրտով միշտ մեծ ու
վեհանքն եզաւ :

— Ի՛նչ բան կ'ուզես ըսել բարեկամ, հարցուց երկ-
բայտիքը :

— Հիմա՛ պիտի իմանաք... Թերեւս քանի մը ժամ
մուսը ինձ ասելու... այ՛մ, քի՛չ, շատ քի՛չ ժամա-
նակ... կը զգամ որ մարդասպաններուն գնտակները...
սրտիս մտն են... իմ սպիտակ եզբայրս, լուսազար-
թիւն ըրէք ցտածիս... դուք ինձ շատ բարեք ըրէք...
ես ալ ձեզի պիտի ընեմ :

— Ի՛նչ Ամօքի, բայց հանգարաւ, մի՛ յոգնեցներ
ինքզինքդ :

— Դե՛ս քի՛չ մըն ալ պիտի յոգնիմ, ըսաւ Հնդիկը
գտան ժպտով մը : Ինձ մտիկ ըրէ՛, եզբայր :

(Շարունակիլի)

"ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ"

ԳԻՇԵՐՈՅԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

ՄԱՆՁԵՐՈՒ ՆԱԽԱԿԻՐՈՒՐԱՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԳԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(COLLEGE)

Բերա, Նսան-թու, Չրմար փոզոց բիւ ԲԵ
Հիմնադիր-ՏՅՈՐԿԻՆ

Ս. Թ. ՀԻՆ՝ԳԻՍԻԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱՆՁԵՐՈՒ
Վարձարարի Թ. Թարեղջուցը կը սկսի յառաջի-
կայ Սեպտ. 5ին, Բերա, Նշան-թու, Խայրի Բիթաթ փո-
ռայի ընդարձակ, ոգասուն և կեղեցիկ տպարանքին մէջ :
Վարձարարը կը պահէ :

1. Բարձրագոյն նախադիմումներուն բաժին մը, նա-
խապատրաստական գասարաններով :

2. Ներքորդական կրթութեան բաժին մը (College) :
Բարեկիտեալ նոր ծրագրին մէջ անելի ուժ տըր-
ուած է ֆրանսերէն և անգլիերէն լեզուներու :

Ներկիկայ աշակերտաց տարեթուական է, կարգերու
համեմատ 60, 70, 80 Լ. Օ. :

Գիշերօթիկներու տարեթուական է 350 Լ. Օ. : մէքն
ըստով սերմակեղէնի լուսայանքն ալ :

Մանրամասն տեղեկութեանց համար գիտել, նամա-
կով կամ անձամբ, վերադիմում հասցէին :

Ընդունելութեան օրն է Ուրբաթ, ժամը 10-12,
մինչև Օգոստոս 15, իսկ անկէ ետք, ամէն օր, նոյն
ժամերուն :

Հիմնադիր-ՏՅՈՐԿԻՆ

Ս. Թ. ՀԻՆ՝ԳԻՍԻԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱՆՁԵՐՈՒ

Վարիչ Կարգադիր	Արտոնատէր	Պատասխանատու - ՏՅՈՐԿԻՆ	Եզրագրութիւն
ԿԱՐՈ Պ. ՈՒՇԵՆԳԻՍԻԱՆ	ԳԱՌԻՕ ՇԱՀԻՆՍԻԱՆ	ՀԱՆՁՆԱՅ ՑԵՐՆԱԿԻՍԻԱՆ	ՕՍԲՐՁՈՒՄԱՆ